

Plan för studie- och yrkesvägledning

Årstaskolan 20/21

arstaskolan.stockholm.se

Sammanfattning

Syftet med denna skrift är att skollagen/regeringen har förordat att alla elever ska ha tillgång till studie- och yrkesvägledning i undervisningen, för enskilda samtal samt att studie- och yrkesvägledning är hela skolans ansvar. Definitionen kommer från de allmänna råden från Skolverket som beskriver kraven på skolan. Ansvarsfördelningen är rutiner som beskrivs. Samtalet och valet förs fram som viktiga inslag för elevens utveckling. Skolan och omvärldens mål och riktlinjer finns med. Skriften visar hur Årstaskolan arbetar med kontinuerlig och kvalitativ studie- och yrkesvägledning, för att utveckla elevernas valkompetens. Planen för studie- och yrkesvägledning på Årstaskolan beskriver nationella riktlinjer och styrdokument samt hur dessa uppfattats och tolkats av Årstaskolan.

Senast reviderad av: Malin Plantin Wantell

2020-08-17

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	5
Definitioner	6
Studie- och yrkesvägledning	6
Studie- och yrkesvägledning i vid bemärkelse	6
Studie- och yrkesvägledning i snäv bemärkelse	6
Valkompetens	6
Tillgänglighet	7
Tillgänglighet digitalt	7
Valet är en process	7
Elevens utveckling	8
Styrdokument och riktlinjer	10
Årstaskolans mål är att varje elev	10
Kontinuerlig vägledning	10
Mål enligt Lgr 11	11
Riktlinjer enligt Lgr 11	11
PRAO – Praktisk arbetslivsorientering	12
Ansvarsfördelning och rutiner	13
Ansvarsfördelning	13
Utvärdering	15
Bilaga 1 Skolans modell för att genomföra studie- och yrkesvägledning i undervisningen. Kontakt skola – arbetsliv	16
Bilaga 2 Planerade moment för läsåret 19/20 på Årstaskolan	17
Bilaga 3 Genomförda och planerade moment i grundsärskola och förberedelseklass – kompletterar eller i vissa fall ersätter moment som nämns i bilaga 2	22
Bilaga 4 Fel! Bokmärket är inte definierat.	
Bilaga 5	25
Bilaga 6 Exempel på material	28

Inledning

Rektor har fått i uppdrag att upprätta en plan för studie- och yrkesvägledning på den kommunala grundskolan i alla årskurser från åk 1 till år 9. Anledningen till detta är att utveckla elevernas valkompetens i syfte att underlätta för alla elever att kunna göra ett så medvetet val till gymnasieskolan som möjligt. Att det valet sedan inte nödvändigtvis kommer att återspegla elevernas framtida karriärval gör inte valet till gymnasieskolan mindre viktigt. Att ge eleverna en så bra grund som möjligt och skapa förutsättningar till ett bra eget beslutsfattande är inte bara studie- och yrkesvägledarens mål, utan hela skolans. Upprättandet av planen för studie- och yrkesvägledning är skolledningens ansvar men genomförandet av densamma är hela skolans uppdrag.

Det grundläggande målet för planen för studie- och yrkesvägledning är som tidigare slagits fast att ge eleverna möjlighet att göra ett medvetet och väl underbyggt val till gymnasieskolan men planen syftar också till att synliggöra det arbete med studie- och yrkesvägledning som redan pågår i skolan. Genom planen för studie- och yrkesvägledning ska dessutom en kvalitetssäkring av studie- och yrkesvägledningsverksamheten fullbordas och planen ska också säkerställa att det finns en röd tråd som löper genom hela verksamheten.

Årstaskolans plan för studie- och yrkesvägledning är ett levande dokument, vilket syftar till tanken att planen årligen ska utvärderas och revideras som ett sätt att säkerställa att planen alltid är tidsenlig och adekvat. Denna plan, som ursprungligen formulerades i november 2014, har därför senast reviderats i januari 2017, augusti 2019 och juni 2020 efter uppdatering av de arbeten som bedrivs i de olika arbetsenheterna på skolan.

Studie- och yrkesvägledare har idag en förändrad arbetssituation med nya läroplaner och en gränsöverskridande arbetsmarknad som är i ständig rörelse. Detta medför nya krav på vägledarna och skolan, så att de som blir vägleda kan göra genomtänkta, medvetna och kvalitativa val genom hela livet.¹

¹ Sofie Schentz Magnusson, samordnare utbildningsfrågor

Definitioner

Studie- och yrkesvägledning

Studie- och yrkesvägledning är ett område som vilar på en vetenskaplig grund, och är en funktion som eleverna har rätt till. Studie- och yrkesvägledning som funktion är inte kopplad till rollen studie- och yrkesvägledare (SYV), utan det är en funktion som utförs av många olika professioner i skolan. Studie- och yrkesvägledning ska därför inte likställas med rollen studie- och yrkesvägledare. Skolans studie- och yrkesvägledning kan genom undervisning, vägledningssamtal och informationsinsatser tillgodose elevernas behov av vägledning.²

Studie- och yrkesvägledning i vid bemärkelse

För att elevernas behov av studie- och yrkesvägledning samt deras rättigheter till detsamma ska kunna tillgodoses är studie- och yrkesvägledning något som behöver vara en naturlig del i alla ämnen i skolan. Vägledning i vid bemärkelse³ avser alltså all den verksamhet som bidrar till att ge elever kunskaper och färdigheter för framtida beslut kring studie- och yrkesval. Det är således viktigt att de professioner som möter eleverna är medvetna om att studie- och yrkesvägledning är hela skolans ansvar.

Studie- och yrkesvägledning i snäv bemärkelse

Studie- och yrkesvägledning i snäv bemärkelse⁴ avser den personliga vägledningen som studie- och yrkesvägledaren ger i form av vägledningssamtal individuellt eller i grupp. Vid dessa tillfällen ges den enskilde eleven möjlighet att reflektera över sig själv i relation till olika framtidsscenarioer.

Valkompetens

Ett av skolans uppdrag är att eleverna behöver utveckla sin förmåga att kritiskt granska fakta, förhållanden och att inse konsekvenserna av olika alternativ.⁵ För att kunna göra medvetna och väl

² Skolverket: Allmänna råd, s.13

³ Skolverket: Allmänna råd, s.11

⁴ Skolverket: Allmänna råd, s.11

⁵ Lgr 11, s.9

underbyggda val behöver eleven utveckla så kallad valkompetens. Valkompetens⁶ handlar om att eleven ska utveckla kunskap om utbildnings- och yrkesinformation, organisera denna i relation till sig själv samt utveckla färdigheter att kunna genomföra beslut om framtida studie- och yrkesval. Det handlar därutöver om att medvetandegöra och förstå den egna beslutsprocessen⁷.

Tillgänglighet

Studie- och yrkesvägledaren finns tillgänglig på skolan (80%) för elever, föräldrar och personal måndag-torsdag, med undantag för kompetensutbildning, schemabrytande aktiviteter och dylikt. Det är alltid möjligt att boka en tid via Teams, telefon eller mejl. Studie- och yrkesvägledarens uppdrag omfattar även att stötta hela skolans personal i det studie- och yrkesvägledande arbetet.

Tillgänglighet digitalt

För att öka tillgängligheten kommer studie- och yrkesvägledning samt handledning erbjudas både elever, föräldrar och personal genom differentierade tjänster som möjliggörs genom informations- och kommunikationsteknik – så som samtal och kontakt via Skolplattformen/Teams, mail och Skype. Tillgängligheten följer i regel studie- och yrkesvägledarens arbetstider.

Valet är en process

Självkänedom är utan tvekan en grundläggande förutsättning för att göra ett medvetet och väl underbyggt val. En bearbetning av de egna erfarenheterna ger eleven bättre valmöjligheter. Under hela elevens liv bygger hen långsamt upp sin uppfattning av sig själv och sin omvärld och den processen stannar aldrig av. Under hela skoltiden påverkas eleven omedvetet eller medvetet av de olika ämnen som hen läser och av uttalad eller underförstådd påverkan från bland annat lärare, föräldrar och samhället.

Att välja är en konst och det måste skolan lära eleven och kräver olika typer av valkompetens. Med avstamp i den här planen ska

⁶ Skolverket: Allmänna råd, s.11, 13

⁷ Syvonline.se, Handledning för att skapa en kommunal plan för studie- och yrkesvägledning, s.6

skolan ge eleven förutsättningar att utveckla dessa, utöver ämnesinnehåll i respektive ämne som skolan undervisar i.

Elevers utveckling

Två sanningar närmar sig varandra. En kommer inifrån, en kommer utifrån och där de möts har man en chans att se sig själv⁸

Inåt

För att kunna genomföra ett väl underbyggt val av utbildning- och yrkesval behövs medvetenhet om sig själv. Det handlar om att reflektera bakåt i tiden och inom sig själv för att eleven ska kunna se sina färdigheter, intressen, ambitioner, resurser och begränsningar.

Utåt

Vilka utbildnings- och yrkesalternativ finns det för eleven där ute? Vad kan eleven välja? Eleven behöver ta reda på olika alternativ, jämföra för- och nackdelar. När eleven får hjälp med den informationen så blir valet mer medvetet och väl underbyggt.

Framåt

Det som finns inåt och det eleven har tagit reda på utåt blir en del av elevens framtid. Här gäller det att para ihop inåt med utåt och se framåt. Skolans uppgift är att ge eleven de redskap som eleven behöver för att nå sitt mål i en framtida yrkeskarriär och försörjning.

Varje elev är unik och har sina unika behov för att kunna göra ett genomtänkt val. Både vägledare och lärare bör vara klara över

⁸ Tranströmer i Lennéer Axelsson/Thylefors 1996/Leif Andergren

vilken metod de använder i vägledningssamtalet. Skissen ovanför beskriver hur man kan lägga upp samtalet i olika nivåer. Det är alltid eleven som äger målet, personalen i skolan är redskapen.

Skolans personal är viktig för elevens framtida val. Ett samarbete mellan de olika yrkesgrupperna i skolan är bra. Några exempel:

- Läraren kan ge eleven utmärkta redskap för att göra realistiska mål genom sitt arbete i de olika ämnena och föra in studie- och yrkesvägledning i sitt ämne.
- Mentorns samtal om vad eleven är bra på är ett viktigt inslag för det framtida valet.
- Samarbete med vaktmästeriet och matbespisningen för internprao är redskap för eleven.
- All verksamhet som görs inom studie- och yrkesvägledningen gynnas av för- och efterarbete för att kunna utveckla och förbättra arbetet. Syftet med arbetet ska vara klarlagt.

Elev, studie- och yrkesvägledare, lärare, kamrater, vårdnadshavare och släktingar är personer som ingår i elevens karriärutveckling. Vårdnadshavare betyder mycket för elevens val och det gäller i samtliga skolformer.

Styrdokument och riktlinjer

Skolverkets allmänna råd för studie- och yrkesvägledning, Skollagen (2010:800) och läroplan för grundskolan 11 (Lgr 11) ska ligga till grund för skolans arbete med studie- och yrkesvägledning. Studie- och yrkesvägledning är en rättighet för eleven och skolan har ett viktigt och omfattande uppdrag att stödja eleverna i att göra väl underbyggda val. Det är viktigt att skolan personalen som arbetar med studie- och yrkesvägledning fokuserar på hur och varför aktiviteter genomförs och sätta dem i relation till det centrala innehållet för de olika ämnena samt att man utgår från elevernas behov. Eleverna ska få en utbildning av hög kvalitet i skolan och de ska även få underlag för att välja fortsatt utbildning. Detta förutsätter att den obligatoriska skolan samverkar nära med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det förutsätter också en samverkan med arbetslivet och närsamhället i övrigt.

Årstaskolans mål är att varje elev

- utvecklar sin självkänedom och förmåga till studieplanering,
- medvetet ska kunna ta ställning till fortsatta studie- och yrkesval utifrån samlade erfarenheter och kunskaper,
- ökar sin förmåga att analysera olika valmöjligheter och bedöma vilka konsekvenser dessa kan ha, och kritiskt granskar det utbud som marknaden erbjuder,
- har kännedom om arbetslivets villkor, särskilt inom sitt tilltänkta framtida studieområde, samt om möjligheter till fortsatt utbildning, praktik och arbete i Sverige och andra länder,
- är medveten om att alla yrkesområden förändras i takt med teknisk utveckling, förändringar i samhälls- och yrkesliv samt ökad internationell samverkan och därmed förstår behovet av personlig utveckling i yrket.

Kontinuerlig vägledning

För att nå målen kommer Årstaskolan att arbeta med kontinuerlig vägledning för eleverna under hela deras skoltid, från första till sista årskurs. Den kontinuerliga vägledningen består av både vid och snäv vägledning och all personal på skolan är delaktiga i studie- och yrkesvägledningen.

Mål enligt Lgr 11

Skolans mål är att varje elev

- kan granska olika valmöjligheter och ta ställning till frågor som rör den egna framtiden,
- kan göra väl underbyggda val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning,
- har inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv, och
- har kännedom om möjligheter till fortsatt utbildning i Sverige och i andra länder.

Riktlinjer enligt Lgr 11⁹

Alla som arbetar i skolan ska

- verka för att utveckla kontakter med kultur- och arbetsliv, föreningsliv samt andra verksamheter utanför skolan som kan berika den som en lärande miljö, och
- bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av kön eller av social eller kulturell bakgrund.

Läraren ska

- bidra med underlag för varje elevs val av fortsatt utbildning, och
- medverka till att utveckla kontakter med mottagande skolor samt med organisationer, företag och andra som kan bidra till att berika skolans verksamhet och förankra den i det omgivande samhället.

Studie- och yrkesvägledaren, eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter, ska

- informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning och
- vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser

⁹ Lgr 11, s.14-19

PRAO – Praktisk arbetslivsorientering

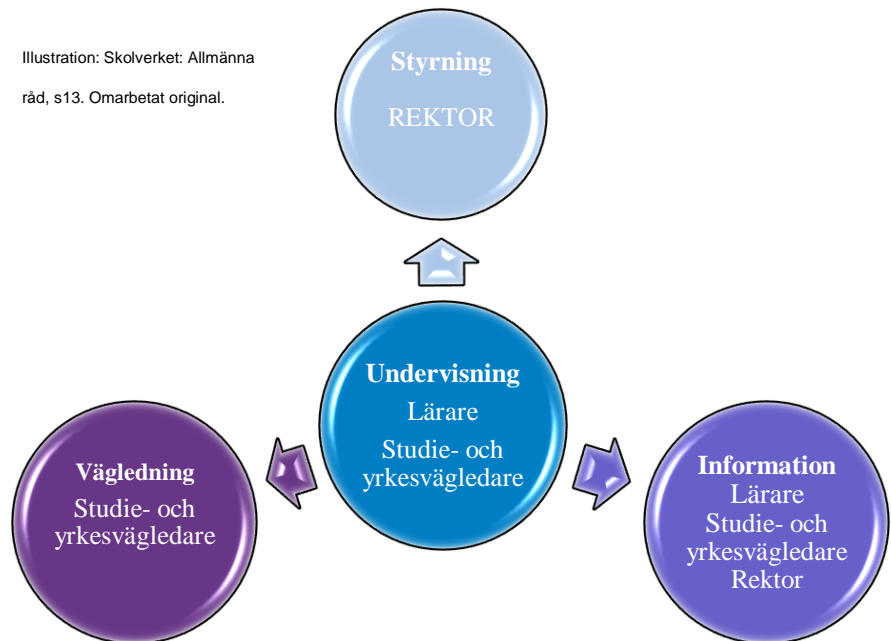
PRAO kommer att genomföras under två veckor i enlighet med skollagen. Skolan kommer att granska och godkänna PRAO-platserna innan eleverna får gå ut och genomföra sin praktikperiod. Skolans personal gör besök hos eleverna under PRAO-perioden.

I mars 2018 återinförde Årstaskolan PRAO, efter några års uppehåll, som en del av skolans verksamhet för att ge eleverna chansen att tidigt komma i kontakt med arbetslivet. Syftet med PRAO är dels att kunna erbjuda våra elever ytterligare ett spännande sätt att skaffa sig erfarenheter inför kommande val av utbildning och yrkesinriktning.

För att förbereda våra elever på ett kommande arbetsliv och processen att söka arbete, så kommer vi i första hand låta dem, med hjälp av lärare och studie- och yrkesvägledaren, söka sina egna PRAO-platser. Samtidigt bygger skolan upp en platsbank, dit elever kan vända sig om något oförutsett inträffar i sökandet av egen PRAO-plats.

Ansvarsfördelning och rutiner

Illustration: Skolverket: Allmänna
råd, s13. Omarbetat original.

En viktig grundprincip i de nationella styrdokumenterna är att studie- och yrkesvägledningen är en **uppgift och angelägenhet för hela skolan**. De yrkeskategorier som främst arbetar med studie- och yrkesvägledning är studie- och yrkesvägledare, rektor och lärare. I de allmänna råden beskrivs ansvarsfördelningen enligt ovanstående bild.

Olika yrkeskategorier har olika huvudansvar för olika delar av studie- och yrkesvägledningen, men överlappar varandra och bör samarbeta. Skolledningen ansvarar för att ge personalen resurser att genomföra den plan för studie- och yrkesvägledning som finns och dessutom för att ge riktlinjer och förutsättningar för studie- och yrkesvägledning.

Ansvarsfördelning

Rektorns ansvar,

Rektorn har det övergripande ansvaret när det gäller att skapa planen och se till att den implementeras i verksamheten samt att det finns förutsättningar för att följa den under läsåret. Utöver det har rektorn, enligt Lgr 11, särskilt ansvar för bland annat följande punkter,

- den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning,
- samverkan med skolor och arbetslivet utanför skolan utvecklas så att eleverna får konkreta erfarenheter av betydelse för deras val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning,
- personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter.

Lärarnas ansvar,

Lärarna ansvarar för att studie- och yrkesvägledningen integreras i deras egen verksamhet utifrån den fastställda planen. Att ta tillvara på elevernas intresse gällande framtid och framtida studie- och yrkesval är också en viktig ansvarsbit.

Studie- och yrkesvägledarens ansvar,

Studie- och yrkesvägledaren ska bistå rektor och annan berörd personal att planens olika delar kan organiseras och genomföras. Vägledaren ansvarar även för att vägledningssamtal och informationstillfällen genomförs samt stötta lärare i arbetet med studie- och yrkesvägledning.

All personal på skolans ansvar,

All personal på skolan ska arbeta för att elevernas behov av studie- och yrkesvägledning tillgodoses. Studie- och yrkesvägledning är *hela skolans ansvar*.

Det gemensamma arbetet genomförs tillsammans med eleven, läraren och studie- och yrkesvägledaren. Inhämtning av elevens bakgrundsinformation, studiemotivation, betyg osv. är bra redskap för studie- och yrkesvägledaren. Ett samarbete mellan lärare och studie- och yrkesvägledare är en förutsättning för elevens framtida val. Rektor har alltid det övergripande ansvaret för att detta arbete ska kunna genomföras. I arbetet med elever med någon funktionsvariation är tydligheten viktig. Medicinsk studie- och yrkesvägledning tillsammans med skolsköterska och elevhälsa är ett viktigt inslag för att de elever som har svårigheter ska kunna göra ett medvetet och väl underbyggt val.

Utvärdering

Inför slutet av varje läsår kommer studie- och yrkesvägledaren att kontakta respektive enhetsledare för att skapa sig en uppdaterad bild av hur enheterna tagit del av planen och integrerat studie- och yrkesvägledning i sin verksamhet, i enlighet med riktlinjerna från Skolverkets och Lgr11. På Årstaskolan arbetar vi utifrån att studie- och yrkesvägledning är hela skolans ansvar. Studie- och yrkesvägledaren fungerar som en drivande motor i det arbetet. I aktivitetsbilagorna 2 och 3 finns det en utvärderingsruta. I slutet av läsåret skickas bilaga 2 och 3 ut till enhetsledarna, som tillsammans med sina enheter får fylla i en kort reflektion kring om aktiviteterna genomförts samt i vilken utsträckning. Studie- och yrkesvägledaren är ansvarig för att bilagorna når enhetsledarna och enhetsledarna är ansvariga för att utvärderingen kommer studie- och yrkesvägledaren åter tillhanda.

Bilaga 1

Skolans modell för att genomföra studie- och yrkesvägledning i undervisningen.

Kontakt skola – arbetsliv

Att bedriva ett samarbete med näringslivet och den offentliga sektorn för att förbättra praktik och studiebesök samt andra insatser är väsentligt då de är viktiga redskap i skolan för att ge eleverna förståelse för yrkeslivet. Detta är ett arbete som bör utföras av så många som möjligt på skolan, exempelvis rektor, lärare, arbetsenhetsledare och studie- och yrkesvägledare, för att få så många kontaktytor som möjligt ut mot omvärlden. Syftet med den här planen är att den ska leda till ökad självkänedom och höja motivationen för studier. Man kan t ex. genomföra ett mentorsprogram med externa mentorer där dessa exempelvis kan ställa olika framtidsfrågor för att starta en tankeprocess kring dessa frågor hos eleven. I de yngre åldrarna kan det i stället vara elevens mentor på skolan som har denna uppgift. I de äldre åldrarna kan t ex. mentorstiden återkommande användas till diskussioner med eleven om hans tankar inför framtiden. Detta sätt att arbeta ansluter även till det formativa arbete som utförs i skolan.

Andra insatser, som genomförs på olika nivåer och anpassas till elevens ålder, innefattar

- Arbetsplatsbesök
- Studiebesök
- Yrkesintervjuer
- Samarbete med lokala företagareföreningar (här kan rektor vara en lämplig kontaktperson)
- I arbetet med utvärdering och revidering som nämns ovan är det nödvändigt att:
 - kartlägga och dokumentera det som under året görs/gjorts i klasserna
 - föra in dessa uppgifter som en revidering av planen för studie- och yrkesvägledning
 - sälla bort insatser som inte givit önskad effekt, eller omarbete dessa
 - bevaka omvärlden och ta in idéer som kan tillföra eleverna och skolan kompetensföreslå nya insatser utifrån dessa idéer och den egna erfarenheten
- se föräldrar som en resurs i arbetet med skolan och omvärlden

Bilaga 2

Planerade moment för läsåret 19/20 på Årstaskolan

KLASS	TIDIGARE DOKUMENTERADE AKTIVITETER	ANSVAR	UTVÄRDERING
Åk F-3	<ul style="list-style-type: none"> - Föräldrabesök till klass där föräldrarna kommer och berättar om sina yrken. - Jobb från A till Ö - Studiebesök på föräldrars arbetsplatser om det går. - Yrkespromenad, gå runt i närområdet och titta vilka yrken det finns. Efterarbete genom att diskutera kring de yrken som eleverna sett. - Förskoleklass: Bokstaven Y, skriva om drömyrket - Framtidsplan/stadieövergångar 	<ul style="list-style-type: none"> - Klasslärare - Klasslärare - Klasslärare - Klasslärare - Klasslärare - Bitr. rektor/lärare 	
Åk 4-6	<ul style="list-style-type: none"> - I språkämnen berättar vi om möjligheterna med kunskap i andra språk, möjligheter att jobba och studera utomlands. - Studiebesök av yrkesverksamma i ämnen som vi för tillfället läser, tidigare har eleverna bl a mött forskare och kriminologer. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ämneslärare - Ämneslärare 	

Plan för studie- och yrkesvägledning

	<p>- I SO-ämnena ingår studiebesök och att stoffet kopplas till samhället utanför skolan och de studie- och yrkesmöjligheter som finns inom området.</p> <p>- I NO, likaså kopplas ämnet till samhället i stort och exemplifieras med organisationer och företag som på olika sätt formar samhället vi lever i. Dessutom finns produktutveckling som inslag.</p> <p>- I svenskan möter eleverna i sitt läsande av olika texter exempel på människoöden och inspirerande förebilder som kan fungera som målbilder i livet efter skolan. Här och i andra ämnen lär sig eleverna tekniker för att samspeka i grupp och presentera, sådant som är viktigt i de flesta yrken.</p> <p>- I matematiken kopplas det mesta till verkligheten, inte bara till studie- och yrkesval, utan också hur saker fungerar i vardagen. Vi använder statistik från SCB (Sverige i siffror) som utgångspunkt inom området och då sker många diskussioner om vad man kan jobba med.</p> <p>- Rent allmänt kopplar vi de förmågor som övas till hur de är viktiga för framtida yrkesval.</p> <p>- Göra intervjuer, bjuda in föräldrar som berättar om sina yrken. Göra ett släkträd där man ritar in yrken i stället för namn. Detta släkträd kan följa eleven under hela skoltiden.</p> <p>- Använda temamaterial från Ung företagsamhet</p>	<p>- Ämneslärare</p> <p>- Ämneslärare</p> <p>- Ämneslärare</p> <p>- Ämneslärare</p> <p>- Ämneslärare</p> <p>- Ämneslärare</p> <p>- Ämneslärare</p>	
--	--	--	--

<p>Åk 5 specifikt</p>	<ul style="list-style-type: none"> - I Samhällskunskap: privatekonomi, arbetsmarknadskunskap. - Information om språkval - Internprao i skolans matsal - Arbetsplatsbesök 	<ul style="list-style-type: none"> - Ämneslärare - Mentor/SYV - Mentor/kökschef - Mentor 	
<p>Åk 6 specifikt</p>	<p>- I teknik kommer vi läsa om hållfasta och stabila konstruktioner. Då läser vi om olika byggyrken-arkitekt, betongarbetare, träarbetare, snickrade, plåtslagare, murare osv.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ämneslärare 	
<p>Åk 7-9</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Inkludera arbetsmarknadsfrågor i olika ämnen - Studiebesök på arbetsplats - Berättar sedan i klassen - Vikten av språkkunskaper på den svenska arbetsmarknaden - Mentor Sverige 	<ul style="list-style-type: none"> - Lärare/SYV - Ämneslärare - Språklärare - SYV samordnar 	
<p>Åk 7 specifikt</p>			
<p>Åk 8 specifikt</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Besök på Berga Naturbruksgymnasium - PRAO 2 veckor – Skoluppgifter före, under och efter: samhällskunskap med arbetsmarknad – hur det funkar, genus i förhållande till yrken och löner, fackförbund och en massa annat. 	<ul style="list-style-type: none"> - Mentorer/ämneslärare - Ämneslärare 	

Plan för studie- och yrkesvägledning

Åk 9 specifikt	<ul style="list-style-type: none"> - Gymnasieinformation i helklass - Genomgång av ansökningsprocessen i INDRA - Individuella vägledningssamtal - Gymnasieinformation vårdnadshavare - PRAO 1 vecka Svenska: - CV och personligt brev 	<ul style="list-style-type: none"> - SYV - SYV - SYV - SYV (mentor deltar) - Mentor/SYV/ Ämneslärare -Ämneslärare/SYV 	
Förslag till samtliga klasser	<p>Motivationssamtal vid behov Framtidssamtal gruppsamtal 3 ggr</p> <p>Andra idéer som kan genomföras:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bjud in fackförbund - Offentlig sektor – besök - Hantverk på skansen – Hantverksakademien - UF-mässan, temamaterial - Material från Svenskt näringsliv – entreprenörskap - Ingenjörsvägen.se - Använda arbetsförmedlingens yrkesfilmer - Yrmis.se - Åk 8 och 9. Arbeta med Mentor Sverige (t.ex. jobbmentor) - Arbeta med påjobbet.se - Besök på gymnasiemässan 	<ul style="list-style-type: none"> - SYV - SYV/Kurator 	

	<ul style="list-style-type: none">- Skriva en framtidsplan. Dokumentet följer eleven, kan förändras över tid.- Tema: Vårt samhälle med arbetssätt från UF (Ung företagsamhet).- Tala om genusnormer och yrken, framtid och drömkartor åk 4-5		
--	--	--	--

Bilaga 3

Genomförda och planerade moment i grundsärskola och förberedelseklass – kompletterar eller i vissa fall ersätter moment som nämns i bilaga 2

A. Grundsärskolan eller elev inskriven i grundsär

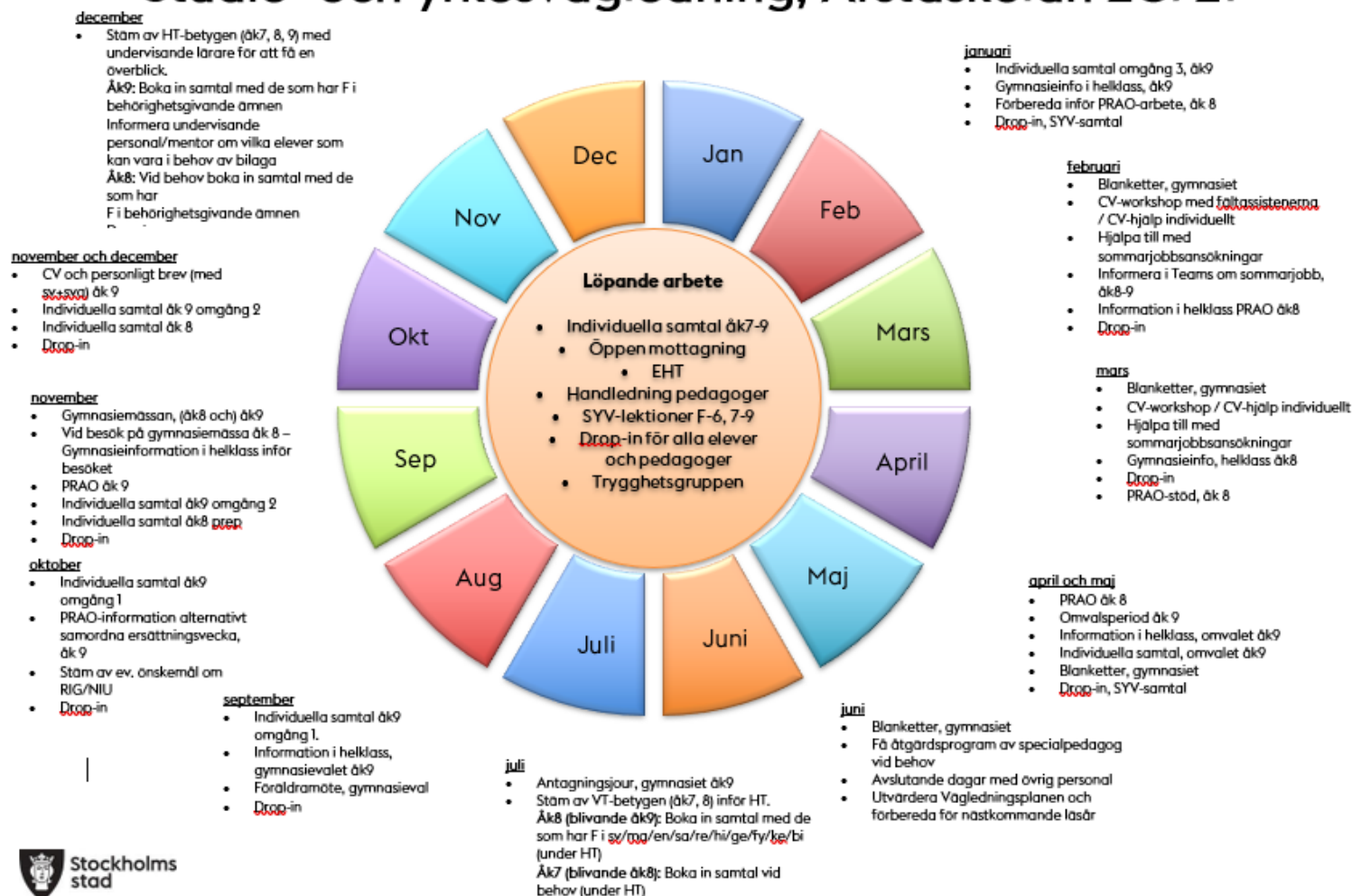
KLASS G-SÄR	AKTIVITET	ANSVAR	UTVÄRDERING
1-3	<ul style="list-style-type: none">- Besöka butikerna i närområdet- Föräldrar berättar om sina yrken	<ul style="list-style-type: none">- Lärare/SYV- Lärare	
4-6	<ul style="list-style-type: none">- Tala om könsroller och varför det ser olika ut i yrkesval; Manligt och kvinnligt	<ul style="list-style-type: none">- Lärare/SYV	
7-9	<ul style="list-style-type: none">- Studiebesök gymnasiesärskolan- Praktik i nian; om det går även i åttan.- Praktisk vägledning- Prova på olika gymnasieprogram	<ul style="list-style-type: none">- Lärare/SYV- Lärare/SYV- SYV- Lärare/SYV	

B. Nyanlända elever i förberedelseklass kan vara med i ordinarie undervisning/ha egna projekt.

KLASS FBK	AKTIVITET	ANSVAR	UTVÄRDERING
1-9 Hela skolan	<ul style="list-style-type: none"> - Jämföra arbetsmarknad med hemlandet och det nya (Sverige) - Yrken och utbildning - Yrkespromenad, gå runt i närområdet och titta vilka yrken det finns. Prata om yrkena och koppla till utbildning, jämför med hemlandet. - Min framtid i Sverige om 30 år (klippa och klistra ur tidningar) 	<ul style="list-style-type: none"> - Lärare/SYV - Modersmåslärare /studiehandledare - Lärare/SYV - Lärare/SYV 	
1-9	<ul style="list-style-type: none"> - Studiehandledning 	<ul style="list-style-type: none"> - Modersmåslärare /studiehandledare 	

Bilaga 4

Studie- och yrkesvägledning, Årstaskolan 20/21

Bilaga 5 – Rutin för blanketter - överlämning till gymnasieskolan

Under uppbyggnad då blanketterna förändrats

Plan för studie- och yrkesvägledning

Period	Aktivitet	Ansvarig	Period
December	SYV stämmer av med undervisande lärare om någon elev har underkänt i ett eller flera ämnen i samband med att betygen för höstterminen är klara och registrerade, för att få en överblick inför de uppföljande individuella samtalen i januari/februari.	SYV	December
Januari	<p>Handledning vecka 3: Obligatorisk handledning i blanketthantering för mentorer/pedagogisk personal åk 9. Tillsammans går vi igenom de olika blanketterna. SYV bokar tid med mentorer under handledningen för att fylla i blanketterna med det som SYV och mentor kan fylla i utan närvaro av elev och vårdnadshavare. Syftet är att blanketten fylls i tillsammans med elev och vårdnadshavare under utvecklingssamtal i februari. Tidsåtgång: 30-40 minuter (inkl. frågestund)</p> <p>Förberedelser: SYV förbereder blanketter genom att fylla i kontaktuppgifter och betyg (ht-betygen).</p> <p>Workshop: SYV genomför workshop med undervisande lärare, utifrån den tidigare gjorda tidsbokningen. Under workshopen ifylls bilagorna i så stor utsträckning som möjligt. Tidsåtgång: ca. 5 minuter/bilaga</p>	<p>SYV</p> <p>SYV</p> <p>SYV</p>	Januari
Februari Mars	<p>Undervisande lärare: Undervisande lärare ifyller blanketter tillsammans med elever. Om stödbehov/åtgärdsprogram/utredning ifylls <i>krävs både elev och vårdnadshavares underskrift.</i></p> <p>Workshop: SYV genomför workshop med undervisande lärare, utifrån den tidigare gjorda tidsbokningen. Under workshopen ifylls bilagorna i så stor utsträckning som möjligt. Tidsåtgång: ca. 5 minuter/bilaga</p> <p>Skickas hem: Blanketter där stödbehov/åtgärdsprogram/utredning ifyllts, men vårdnadshavare inte varit på plats för att kunna skriva under, skickas blanketten hem till vårdnadshavare med förfrankerat och föradresserat returkuvert. (Undervisande lärare lämnar bilaga till SYV)</p>	<p>Undervisande lärare</p> <p>SYV</p> <p>SYV</p>	Februari Mars

Plan för studie- och yrkesvägledning

April	Ytterligare blanketter kan ha aktualiserats vid omvalsperioden, mentor får stöd från SYV i hanteringen. Bilagorna skickas in till Gymnasieantagningen.	Mentor SYV	April
Maj	Sista bilagorna skickas in till Gymnasieantagningen Nödvändig dokumentation om behöriga elever som haft stödbehov behöver få en blankett ifylld av sin mentor. Lämnas till SYV.	SYV Mentor/SYV	Maj

Bilaga 6

Exempel på material

Jobb från A – Ö

SICA Läromedel 08-93 10 10, Klass 1-3

Samarbete skola arbetsliv: Svenskt Näringsliv/skola

Gymnasiekatalog: Anters förlag eller Tremedia.se

Bra sidor på nätet:

www.arbetsformedlingen.se

www.etstraining.se

www.gyantagningen.se

www.gymnasieantagningen.storsthlm.se

www.utbildningsguiden.skolverket.se

www.jobbafrisk.se

www.mentorsverigie.se

www.sgu.se

www.skillsworld.se

www.skolverket.se

www.snilleblixtarna.se

www.svensktnaringsliv.se

www.teknikspanarna.se

www.utbildningsinfo.se

www.ungforetagsamhet.se/grundskolan

www.utbudet.se

www.worldskills.se

www.yrmis.se